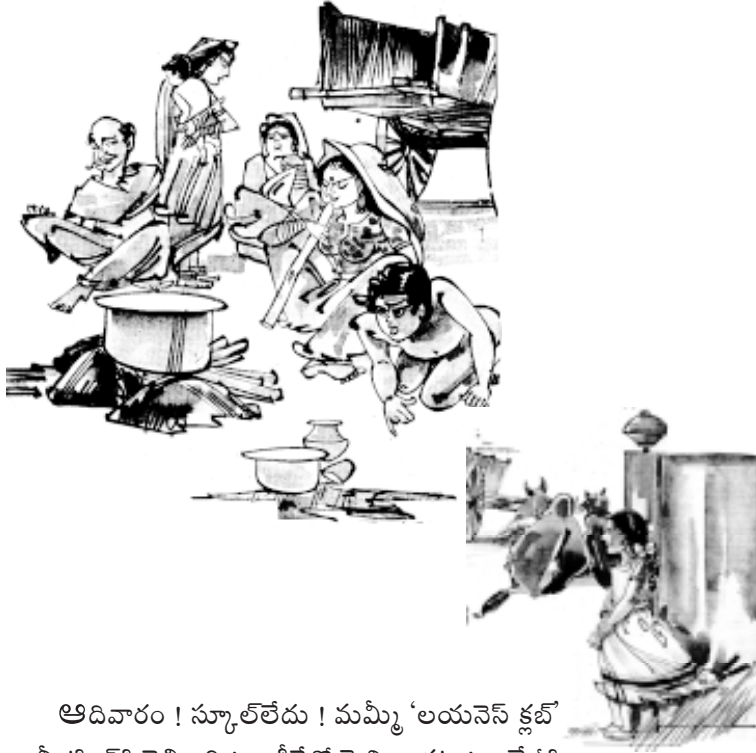

సాక్షు సాక్షు

1992

ఆదివారం ! స్కూల్లేదు ! మమ్మీ 'లయనెస్ క్లబ్' మీటింగ్కి వెళ్ళింది ! డాడీకేదో సెమినారట ! కాలేజీకి వెళ్ళారు ! నాకేమీ తోచక కిటికీలోంచి రోడ్డు మీద వచ్చేపోయే జనాన్ని చూస్తున్నాను.

ఎక్కడినుండో లంబాడీ పాట వినిస్తోంది. చెవులు రిక్కించాను.

నేను 'స్కూల్ డే' కి లంబాడీ డాన్స్ చేసినప్పటి నుండీ - లంబాడీ డ్రెస్సున్నా - వాళ్ళ పాటన్నా నాకేమిటో ఓ క్రేజ్! రానురానూ పాట దగ్గరైంది! లంబాడీ వాళ్ళంతా ఎడ్లబండ్లపై వస్తూ - పాట పాడుకుంటున్నారు.

ఇంకో క్షణం గడిస్తే - వాళ్ళు నాకిక కన్పించకుండా పోతారు!

ఎలా?

ఒక్కడుంటున కిటికీ వదిలి - గబగబా గదిలోంచి బయటికి వచ్చి గుమ్మం ముందు నిచున్నాను.

అమ్మయ్య! లంబాడీ వాళ్ళు మా ఇంటి ముందే బండ్లు ఆపుకున్నారు! ఫర్వాలేదు... వాళ్ళను నేను ఇంకాసేపు చూడొచ్చు! అవేవో వంట సామాన్లు బండిలోంచి ఒక్కొక్కటే తీస్తున్నారు! ఒకావిడ ఎక్కడికో వెళ్ళి, మూడు రాళ్ళు తెచ్చి 'పాయిస్'లా పేర్చింది! మరో ఆవిడ బిందె తీసుకుని మా ఇంటి వేపే వస్తోంది! ఆమెని గేట్ కీపర్ లోపలికి రానీయట్లేదు! నీళ్ళు కావాలేమో...!?! నీళ్ళు ఇవ్వకపోతే ఇంకో చోటుకి వెళ్ళి పోతారేమో!?

“సలీం! పాపం వాళ్ళకి నీళ్ళివ్వు!” బతిమాలాను.

“వాళ్ళను లోపలికి రానిస్తే - లాన్ అంతా ఖరాబు చేస్తారమ్మా!” సలీం అడ్డుకున్నాడు.

“పోనీ - నువ్వే మన బిందెతో నీళ్లు తెచ్చి - వాళ్ళ బిందెలో పాయిస్! సలీం, ప్లీజ్ సలీం!”

మమ్మీ కోప్పడ్తుందని సలీంకో భయం! ఏ కళనున్నాడోగానీ అతడు సణుక్కంటూ - గొణుక్కంటూ వెళ్ళి నీళ్ళు తెచ్చిచ్చాడు.

ఆ లంబాడీ ఆమె నీళ్ళు తీసుకొని వెళ్ళి - వంట మొదలెట్టింది! అదేం పిండో తెలీదు! మస్టర్డ్ కలర్ పిండి! దాంతో రొట్టెలు చేస్తోంది! వాళ్ళాయన కాబోలు కట్టెపుల్లలు ఏరుకొచ్చాడు!

మరో ఆవిడ - ఎర్రటి కారం - తమ వెంట తెచ్చుకున్న రోట్లో రుబ్బుతోంది! ఇంకో ముసలావిడ వంకాయలు తరిగి - కూర వండేసింది!

అంతదాకా ఎక్కడున్నారోగానీ - చిన్న చిన్న పిల్లలు - బండిలోంచి బిలబిలా దిగారు!

పెద్ద పిల్ల - నా వయస్సుందేమో!?! ఆమెకో తమ్ముడూ - చెల్లాయి! ఇప్పుడిప్పుడే పాకుతోంది! అరే - ఛీ - అదేమిటి మట్టి తింటోంది! వాళ్ళు ఎవరూ ఆ పాపని పట్టించుకోరేం?

మా సైన్స్ మాస్టారు చెప్తారుగా - మట్టి తింటే కడుపులో - అవేవో పాములు పెరుగుతాయనీ!

ఆ పాప కడుపులో ఎన్ని పాములున్నాయో ఏమో !?

ఆ పెద్ద పిల్ల ఎంత తెల్లగా వుందీ !? పాపం... బట్టలే మురిగ్గా ఉన్నాయి !
అవునూ... ప్రాకులంటే గుర్తొచ్చింది - నాకు పొట్టి అయిపోయాయని మమ్మీ
బీరువాలో కొన్ని ప్రాకులు కుక్కేసింది ! అవి వీళ్ళకి ఇచ్చేస్తే సరి!

అవునూ.... మనకున్న దాంట్లో - ఎంతో కొంత - ఇతరులకి దానం చెయ్యాలని
మా తెలుగు టీచర్ చెప్తారుగా ! నాకంటూ ఉంది... నా పాత ప్రాకులే కదా !
అయినా... అవి పాతవన్న పేరేగానీ... ఎంత కొత్తగా ఉంటాయనీ !

ఆ లంబాడీ పిల్ల అవి వేసుకోవాలేగాని - ఆ డ్రెస్సులో నాకన్నా అందంగా
ఉంటుంది !

గబగబా లోపలికి పరిగెత్తాను ! కీ బోర్డ్ దగ్గరికి వెళ్ళి - కీ తీసుకుని పాత బీరువా
తెరిచాను ! స్టూల్ వేసుకొని ఎక్కి - బీరువాలోని ప్రాకులన్నీ చిందరవందర చేసి
- నేను ఇవ్వాలనుకున్న ఫ్రాక్స్ చేజిక్కించుకుని - బీరువాకి తాళం వేసి - వరండాలోకి
వచ్చాను.

లంబాడీ వాళ్ళ వంటయి పోయింది ! ఆకల్తో ఉన్నారేమో.... పిల్లలంతా
ఆవురావురుమంటూ కంచాల ముందు కూర్చున్నారు !

వీళ్ళు ఎంత అదృష్టవంతులు!? ఎంచక్కా రోజూ పిక్నిక్ లా - రోజుకో ఊర్లో
తినొచ్చు !

ఎక్కడుంచో గాలి చల్లగా వీస్తోంది ! - ఏదో మట్టి వాసన ! ఈ వాసన మమ్మీకి
ఇష్టం ! ఇలాంటి వాసనొచ్చినప్పుడల్లా మమ్మీ అంటుంది: “ దగ్గర్లో ఎక్కడో వర్షం
పడ్తోంది ! ఇక మనక్కూడా వర్షం పడుతుంది ” అని !

అరె... నిజంగానే టపటప మని చినుకులు వచ్చేస్తున్నాయే ! అయ్యయ్యో !
లంబాడీ పిల్లలంతా చిందర వందరై ‘కీ-కా’ అని అరిచేస్తున్నారు !

పాపం ! వాళ్ళు రొట్టెలు తినడానికి అలా కూర్చున్నారో లేదో - ఇటు వర్షం
వచ్చేసింది! పాడు వాన ! ఇప్పుడే రావాలా !? - వాళ్ళు ఎలా తింటారిప్పుడు ?

అయ్యో - వర్షం అంతకంతకీ పెద్దదై పోతోందే - ఎలా ? - ఆ లంబాడీ ముసల్లి-
ఆ పిల్లల్ని తీసుకుని బండి కింద నక్కింది !

ఆ గాలికి, నాకూ వణుకు వచ్చేస్తోంది! వెళ్ళి స్వెటర్ తెచ్చివేసుకున్నాను.

అరె - వాకిట్లో తెల్లగా - టప టపా... ఐస్ ముక్కలు పడున్నాయ్ ! మమ్మీచెప్పే
వడగళ్ళ వాన అంటే ఇదేనేమో ! ఆ లంబాడీ పిల్లల తల్లి - ఆ రాళ్ళు తన పిల్లలకి
తగలకుండా - వంటగిన్నెలని వాళ్ళ తలల మీద కప్పతోంది! అయినా అవి
చాలట్లేదు! ఏ మూలనించో రివ్వురివ్వున... ఐస్ ముక్కలాచ్చి వాళ్ళకి
తగుల్తున్నాయి!

నా కెందుకో ఆ ఐస్ ముక్కలు తగిల్లే... ఎంత నొప్పెడుతుందో చూడాలనిపించి-
వాకిట్లో నించున్నాను! బాబోయ్ !... చర్రుచర్రున తగుల్తున్నాయ్ ! పాపం ఆ

లంబాడీ పిల్లలు ఎలా తట్టుకుంటున్నారో ఏమో ?

పోనీ వాళ్ళని వాన తగ్గేదాకా లోపలికి రమ్మని పిలిస్తే...!?

ప్పే ! ఈ సలీం రానిస్తాడా ? ఒకసారి ట్రై చేసి చూస్తే తప్పేముంది?

“సలీం ! వాళ్ళని లోపలికి రానీ ! వర్షం తగ్గేదాకా ఈ సిటోట్లో కూర్చుని వెళ్ళిపోతారు!” వరండాలోంచి సలీంకి వినిపించేలా అరిచాను.

“ వద్దమ్మా ! ఈ బురద కాళ్ళతో - గోడల్ని - ఫ్లోరింగ్ నీ పాడు చేస్తారు ! అమ్మగారు వచ్చారంటే నన్ను కోప్పెడతారు !”

సలీం చెప్పింది నిజమే ! నేను ఏ ఫ్రెండ్స్ ని తీసుకొచ్చినా - మమ్మీ మమ్మల్ని కంట కనిపెడతానే ఉంటుంది ! కాళ్ళు వెనక్కి మడిచి - గోడలకి కాలు ఆన్చి నించోవద్దనీ - స్వీట్లూ హాట్లూ తిని - న్యూస్ కి తుడుచుకోకుండా - ఆ చేతుల్తో గోడల్ని - సోఫాల్ని ముట్టుకోవద్దనీ - ఎప్పటికప్పుడు గుర్తు చేస్తూ ఉంటుంది ! ఇల్లు ఎప్పుడూ అద్దంలా తళతళా మెరవాలంటుంది !

“ బాబోయ్ ! మీ ఇంటికి రావాలంటే మాకు భయం !” అంటారు తన ఫ్రెండ్స్ ! అలాంటిది... ఇప్పుడు ఈ లంబాడీ వాళ్ళని సలీం చెప్పినట్లు బురద కాళ్ళతో రానిస్తే- ఇంకేమన్నా ఉందా ?

వర్షం ఇంకా పెద్దదైంది ! దానికి తోడు గాలి ! చెట్లు విరిగి పడిపోతున్నాయి ! వాళ్ళ వంట సామాన్లు కూడా గాలికి కొట్టుకుపోతున్నాయి. బండికి కట్టిన ఎద్దులు తాళ్ళు తెంచుకోవడానికి కుమ్ముకుంటున్నాయి ! లంబాడీ వాళ్ళు సలీం దగ్గరకు వచ్చి లోపలికి వస్తామన్నట్టు బతిమాలున్నారు ! దణ్ణాలు పెడున్నారు ! సలీం రానియట్లేదు !

“ సలీం ! వాళ్ళని లోపలికి రానీ !”

“ వీల్లేదమ్మా ! నా ఉద్యోగం పోతుంది !”

“ సలీం - నువ్వు వాళ్ళని లోపలికి రానీకపోతే - నేను కూడా ఈ వర్షంలోనే ఈ గేట్ దగ్గరే నించుంటా ? గొంతు చించుకు పోయేలా ఏడుస్తా ! నీ ఇష్టం ! ఆ తర్వాత నాకేమైనా జ్వరం వస్తే - నీ వల్లే వచ్చిందని మమ్మీకి చెప్తా !”

సలీం చేసేదేం లేక - వాళ్ళని లోపలికి రానిచ్చాడు !

బీరువాలించి తీసిన ఫ్రాక్స్ ఆ పిల్లలకిచ్చాను ! వాళ్ళమ్మ కళ్ళు మెరిసాయి ! ఆమె ఎంతో సంతోషంతో - తన పిల్లల తడిబట్టలు విప్పి - పిండేసి - నేనిచ్చిన బట్టల్ని తొడిగింది.

సిటోట్ లోని ఫ్లోరండా బురదగా తయారైంది. ఆ లంబాడీ పిల్లల తండ్రి కాబోలు- ఎంచక్కా చుట్ట నోట్లో పెట్టుకొని దర్జాగా కాల్చేస్తున్నాడు ! ఏమిటో వెగటు వాసన!

“ ఇదిగో - నీ పేరేమిటోగానీ - ఇక్కడ చుట్ట కాల్చుకూడదు !” అదేమిటో

ఇప్పుడు నేను మమ్మీలా శాసిస్తున్నాను !

లంబాడీ పిల్లోడు పాకుతూ వెళ్ళి మూలన ఉన్న టీపాయ్ లాగేసాడు ! ఇంకో నిముషం నేను ఆలస్యంచేసి ఉంటే - దాని మీద ఉన్న పూలకుండ్లీ కిందపడి పగిలిపోయేది ! ఆ పూల మొక్క ఖరీదు వంద రూపాయలు! థాంక్ గాడ్ ! దాన్ని పగలనీకుండా జాగ్రత్త పడ్డాను ! ఆ లంబాడీ ఆవిడ - ఆ పాపని తన ఒళ్ళోకి తీసుకుంది.

ఇంతలో గేట్ముందు కారు హోరన్ వినిపించింది.

సలీం, నేనూ ఒక్కసారిగా తుళ్ళిపడ్డాం. సలీం పరుగున వెళ్ళి గేట్ తీశాడు.

బాబోయ్ ! మమ్మీ ! కారుడోర్ తెరుస్తూనే నా వంకా- లంబాడీ వాళ్ళ వంకా- ఫ్లోర్ కి అంటిన బురద వంకా - మార్చి మార్చి చూసింది మమ్మీ !

“ మమ్మీ ! వర్షం బాగా పడ్డోంది కదా ! వాళ్ళకి ఇల్లులేదు ! ఈ పాపాయి చూడూ ! ఎంత చిన్నపిల్లో ? తడిసిపోయి... వణుకుతూంటే నేనే పిలిచాను ! పాపం... వాళ్ళ రొద్దెలు కూడా తడిసి పోయాయి! కావాలంటే ఈ ఫ్లోర్ నేను తుడుస్తా! వాళ్ళనేమీ అనకు మమ్మీ - ప్లీజ్ !” నుదుట మీద పట్టిన చెమట తుడుచుకుంటూ- గబగబా పారం అప్పుజెప్పేసాను!

అదేమిటో - మమ్మీ ఏమీ అన్నేదు ! తుఫాను వచ్చేముందు ప్రశాంతత అని మా మాష్టారు అంటారే ! అది ఇదేనా ?

“ సలీం - కార్లో బిస్కట్లూ - అరటి పళ్ళూ ఉన్నాయి ! అవి తెచ్చి, ఆ పిల్లలకి ఇవ్వు - వీళ్ళందరికీ మన అవుట్ హౌజ్ చూపించు !” మమ్మీ చెప్పింది.

నా కళ్ళు ఆళ్ళర్యంతో పెద్దవయ్యాయి !

“ మమ్మీ... మరి మొన్న నువ్వు నా క్లాస్ మేట్ కిరణ్ బురద కాళ్ళతో వస్తే.....” నా మాటలు పూర్తి కానేలేదు !

“ పిచ్చి మొద్దూ ! నీలాంటి వాళ్ళూ... కిరణ్ లాంటి వాళ్ళూ..... నాగరికత తెలిసిన పేరెంట్స్ పిల్లలు ! అయినా... మీ బుద్ధులూ... అలవాట్లూ ఇంకా ఆనాగరికంగానే ఉన్నాయనిపిస్తే... నేను మధ్య మధ్య మీకు గుర్తు చేస్తూ ఉంటాను! గోడలు పాడయితే... మళ్ళీ బాగు చేసుకుంటాం ! కాని సమయం గడిచిపోతే... వాళ్ళకి సాయం చేయగలిగే వాళ్ళమా? ఇంత గాలి వర్షంలో వాళ్ళనలా గాలికి వదిలేస్తే... అది నాగరికత అనిపించుకుంటుందా ?”

ఏమిటో - హిస్టరీ మాష్టారు అస్తమానం సింధూ నాగరికత, మెసపోటేమియా నాగరికత అంటూ - ఆ రోజుల్లో వాళ్ళు ఉపయోగించిన పాత్రలూ - జీవిత విధానం... ఏమిటేమిటో చెప్తారు.

ఆనాడు మాష్టారు చెప్పిన నాగరికత ఏమిటో అర్థం కాలేదుగానీ... మమ్మీ చెప్పిన నాగరికత ఏమిటో మాత్రం - బాగా అర్థమైందిప్పుడు !

ఎక్కడి నుండో ‘నేను సైతం ప్రపంచాగ్నికి సమీధనొక్కటి ఆహుతిచ్చా....’ పాట

విన్నిస్తోంది !

అది శ్రీశ్రీ రాశారట !

దాని అర్థం ఏమిటో రేపు తెలుగు మాష్టారి అడగాలి !

ఆంధ్రభూమి సచిత్ర వార పత్రిక, తేదీ : 3-12-1992

బౌల్యమంతా స్కూల్లోనే గడిపి - స్కూల్ తో పాటే
ఎదిగిన ఆమెకి - విజయ్ హైస్కూలే ఓ తోబుట్టువు !
అ,అలు దిద్దిందీ... ఆటాడుకుందీ... అన్నం
తిన్నదీ... చివరికి అమ్మకోసం ఎదురుచూస్తూ... అలసి
నిద్దరోయిందీ ఈ తోబుట్టువు ఒళ్ళోనే!
రాత్రింబవళ్ళూ స్కూలే ఓ 'లోకం'గా పెరిగిన ఆమెకు-
స్కూలంటే ఎనలేని ప్రాణం ! అంతులేని మమకారం!
తనకి ఏం కావాలో వాళ్ళమ్మని ఎప్పుడూ అడిగేది
కాదు గానీ... తన స్కూల్ కి ఏం కావాలో అడిగి-మరీ
సాధించుకునేది !

“ అందరికీ సొంతిళ్ళున్నాయి ! మనం కట్టుకోవద్దా ?” అని తన పదేళ్ళ
వయసులో ఆమె అడిగిన ప్రశ్నకి -

“ మనకి ఇల్లు లేకపోతే... కేవలం సువ్వా నేనే ఇబ్బంది పడ్తాం! కానీ... స్కూలు
అలా కాదు నాన్నా ! కొన్ని వందల మంది పిల్లలు ఇబ్బంది పడ్తారు ! స్కూలుకో
బిల్డింగ్ కట్టేదాకా - మనం ఇల్లు కట్టుకోవద్దు !” అన్న అమ్మని సంభ్రమంగా చూసిందే
తప్ప - ఈషణ్ణాత్రం బాధపళ్ళేదు!

స్కూలు అవసరాలపట్లా - తన తల్లి కమిటీమెంట్ పట్లా- ఆమె 'అండర్ స్టాండింగ్'
అలాంటిది !

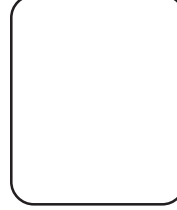
చివరకు... తన పదమూడేళ్ళ వయసులో ఆమె - స్కూలు కో 'గూడు'ని చూసింది!
మరో పదేళ్ళకి తనకంటూ ఓ 'మేడ'నీ చూసింది! కానీ... ఆ పాటికే పెళ్ళయి
వెళ్ళిపోయిన ఆ 'చిలక' కి - ఎందుకో - ఇప్పటికీ తన మేడ కన్నా ఈ గూడంటేనే
ఇష్టం !

విద్యాబుద్ధులు చెప్పే ఉపాధ్యాయుల పట్ల అమిత గౌరవం, పిల్లల ఆలనా పాలనా
చూసుకునే ఆయాల మీద అత్యంత ఆదరణ చూపుతూ.... చదివిన సంస్థలోనే సభ్యత్వం
స్వీకరించి - చేయూత నందిస్తోన్న నా కూతురు: డా॥ హిమచందన్ కి...

ప్రేమతో.... —

1-11-2005

అంకితం

డా॥ హిమచందన్
B.D.S.